

KLEUTERS LEREN ELKAAR BETER KENNEN VIA DIGITALE MEDIA

Wij zijn Van Hove Sarah, Focke Shauny en Vandenberghe Kimberly. Drie afgestudeerde studenten kleuteronderwijs te VIVES campus Kortrijk.

Stel dat u in de klas niet goed weet of uw kleuters elkaar echt kennen, wel dan is onze bachelorproef echt iets voor u. Wij gingen namelijk op zoek naar een manier om ervoor te zorgen dat kleuters elkaar beter leren kennen om zo een fijn schooljaar tegemoet te gaan.

“Ik vind deze kleuter niet zo leuk, want ik speel nooit met haar”

Dit citaat van een kleuter triggerde ons om de bachelorproef op te starten. Tijdens een bezoek aan de klas merkten wij op, dat de kleuters heel veel over zichzelf wisten maar in mindere mate over de anderen. Wanneer de kleuters telkens met dezelfde kleuters gingen spelen, stelden wij ons hierbij volgende vragen: Waarom grijpen de kleuters steeds terug naar dezelfde kleuters? Is dit omdat ze de anderen niet voldoende kennen? En kunnen we dit positief veranderen? Pas als de kleuters de verschillen en overeenkomsten inzien, ontstaat er steeds een duidelijker zelfbesef en kan een kleuter kennis over anderen opdoen (Kohnstamn, 2016).

Als bachelorproef hebben we gekozen om ons verder te verdiepen in het thema cultuureducatie. We gingen met volgende onderzoeksvraag aan de slag: ‘Hoe kan media-educatie kennis over anderen bevorderen in de derde kleuterklas B van de school ‘t Vlot?’ Met andere woorden hoe kunnen wij ervoor zorgen dat de kleuters elkaar beter leren kennen en dit alles via media. We kozen media als middel om ons doel kennis over anderen te bevorderen. Enerzijds omdat de interesse van de kleuters zeer hoog lag doordat er niet vaak met media gewerkt werd in de klas. Anderzijds omdat media sterk aan het evolueren is in het onderwijs en dus zeer actueel is. Zo heeft media een veel prominentere plaats gekregen binnen het vernieuwde leerplan Zill van het Katholiek onderwijs in Vlaanderen (Katholiek onderwijs van Vlaanderen, 2007). Natuurlijk kunnen andere middelen ons doel ‘kennis over anderen’ ook verwezenlijken, maar in deze klas sprong media tot aan de top van de berg er bovenuit.

Deze bachelorproef werd uitgetest en vormgegeven tijdens twee ontwerpweken in de Vrije Basisschool ‘t Vlot in Lichtervelde meer bepaald in de derde kleuterklas bij juf Els.

Via de app ‘Book Creator’ creëerden de kleuters op de iPad hun eigen boek boordevol informatie over zichzelf. Dit kon in de boekenhoek bekeken worden door andere kleuters. Op deze manier kwam er een nieuwe stimulans in de boekenhoek en deden de kleuters op een speelse manier kennis op, namelijk op innerlijk vlak. Zo kwamen hun lievelingseten, hun grootste dromen enzoverder aan bod. Na het opdoen van deze informatie, konden de kleuters testen of ze meer wisten over hun klasgenoten. Dit aan de hand van een quiz op de iPad. Om deze quiz vorm te geven, gebruikten we de app TinyTap.

Ook gingen we in kleine groepen aan de slag met de Bee-Bot. Hierbij werden er innerlijke vragen gesteld over andere kleuters, was het antwoord correct dan mochten zij de Bee-Bot programmeren naar een foto van diezelfde kleuter. Een andere opdracht was in groep kennis maken met een gemeenschappelijke hobby of interesse. De kleuters gaven dan aan de hand van light graffiti dit verder vorm.

Daarnaast deden de kleuters zelfs een zoektocht in de buitenlucht met QR-codes en een eerder gemaakt Avatar mannetje dat sprekend leek op zichzelf. De activiteit met een Avatar was gericht op uiterlijke kenmerken van anderen net zoals het spel: 'Wie ben ik?' met de afbeeldingen van de kleuters. De kleuters stelden allerhande vragen over het uiterlijk van die andere kleuter. "Ik weet al wie het is", vertelde de kleuter. "Want deze kleuter is de enige met een blauwe bril".

Uiterlijke en innerlijke kenmerken zijn van groot belang om elkaar beter te leren kennen!

Interessant om mee te geven is dat de groepen bepaald werden via sociometrisch onderzoek (Van der Wilt, Van der Veen & Van Kruistum, 2016). Dit onderzoek brengt de relaties tussen kleuters onderling in kaart. In het begin mochten de kleuters zelf kiezen met wie ze een opdracht deden, zodat we geleidelijk aan konden overgaan tot het samen zetten van kleuters die elkaar niet zo leuk vonden/ goed kenden. Hieronder zal blijken dat dit tal van voordelen biedt voor de kleuters.

Door het uitvoeren van deze verschillende ontwerpen, kwamen we tot de conclusie dat de kleuters van de derde kleuterklas B nu meer kennis hebben over anderen, meer naar elkaar zijn toegegroeid en ook meer met anderen gingen spelen. Hoe kwamen we nu tot die conclusie? Wel door de zelfgemaakte quiz aan de hand van de app TinyTap op de iPad. In deze quiz waren de persoonlijke kenmerken van de kleuters (lievelingseten, lievelingskleur, gezin, hobby, ...) aanwezig. Voor ons onderzoek gaven de kleuters op meer dan de helft van de vragen een foutief antwoord. Dit kon opgemerkt worden aan de puntenscore op het einde van deze quiz. Op het einde van ons onderzoek gaven we de kleuters exact dezelfde quiz. Merkwaardig was, op het einde van de bachelorproef maakten de kleuters geen of zeer weinig fouten.

"Natuurlijk is zijn lievelingskleur groen", vertelde een kleuter. Hoe wist die kleuter dat? "Het stond in het boek", vertelde hij ons. Hier maakte de kleuter een link naar de app 'Book Creator' op de iPad die zoals eerder vermeld terug te vinden was in de boekenhoek.

Dit alles bundelden we tot een eenvoudige handleiding voor leerkrachten en pedagogen die hiermee aan de slag willen gaan. Deze is te raadplegen via onze website <https://fockeshauny.wixsite.com/vanhovevandenberghe> of via onderstaande QR-code.

Wij zijn er van overtuigd dat onze bachelorproef een meerwaarde heeft in de klaspraktijk, enerzijds omdat elk uniek zonnestraaltje de dag door kan stralen en anderzijds het ook in de volledige kleuterschool kan toegepast worden. We blikken dan ook tevreden terug op onze bachelorproef. Ten slotte betekent deze scriptieprijs voor leerkrachten dat ze zullen gestimuleerd worden om rekening te houden met deze woordspeling:

"Ik ben ik en jij bent jij, samen zijn we wij!"

WANT ELKAAR BETER LEREN KENNEN VIA MEDIA IS TOCH WEL EEN PLUSPUNT!